

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
26 september 2022 (mondelinge uitspraak 20 september 2022)

Zitting: 20 september 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in De Brink op het terrein van ...
De mondelinge behandeling heeft via beeld -en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2022 – 068

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klaagster is het niet eens met de gedwongen opname.
2. Klaagster is het niet eens met de verplichte medicatie.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 14 september 2022 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie geen toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 15 september 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Op 15 september 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 20 september 2022.
- De commissie heeft voor de zitting geen schriftelijke reactie van aangeklaagde op de klachtmelding ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 20 september 2022 plaatsgevonden.
- De beslissing, zie punt 7, is aan klaagster en aangeklaagde meegedeeld op 20 september 2022 (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op

Klaagster heeft geen inzage in haar medisch dossier gegeven. Zij heeft bij haar klachtmelding de pagina's één en drie van de beslissingsbrief van 13 september 2022 gevoegd.

De bij de hoorzitting ingebrachte stukken zijn derhalve beperkt tot de klachtmelding en pagina één en drie van de beslissingsbrief van 13 september 2022.

Met toestemming van klaagster zijn in de loop van de hoorzitting pagina twee en vier van de beslissingsbrief van 13 september 2022 en de beschikking van de rechtbank tot het verlenen van een zorgmachtiging d.d.13 juli 2022 met de commissie gedeeld.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter hoorzitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

De voorzitter betreurt het dat hij niet beschikt over het medisch dossier van klaagster. Een medisch dossier helpt om inzicht te krijgen in de feiten en omstandigheden die voor de beoordeling van de klacht van belang zijn. Het beoordelen van een klacht, enkel op grond van een klachtmeldingsformulier, de beschikking van de rechtbank en een beslissingsbrief is lastig. Op de vraag of klaagster er bezwaar tegen heeft dat de psychiater informatie geeft over zaken die in het medisch dossier staan, geeft zij aan dat zij hiertegen geen bezwaar heeft.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat antwoordt zij dat het heel goed met haar gaat. Zij wil naar huis en de zorgmachtiging moet worden stopgezet. Zij weet niet waarom zij is opgenomen, omdat zij niets mankeert en alles kan. Klaagster zegt dat zij geen psychische klachten heeft en dat zij alles goed kan aangeven. Zij zegt dat er geen sprake is van een psychiatrische stoornis en dat zij geen wanen heeft en niet agressief is. Volgens klaagster heeft zij geen last van haar twee dochters van 30 en 25 jaar die bij haar wonen en dat haar dochters ook geen last van haar hebben. Zij functioneert goed, zit soms niet op één lijn met haar dochters, maar dat is geen probleem. Op de vraag of haar dochters overbelast raken antwoordt zij dat dit niet zo is. Haar dochters bezoeken haar iedere dag. Klaagster vertelt dat haar dochter ... haar mentor is en dat zij altijd meningsverschillen hebben, maar dat dit erbij hoort.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij een Haldol injectie krijgt om rustig te worden, maar dat zij altijd rustig is. Zij vertelt dat zij alleen injecties Haldol krijgt en dat zij de laatste injectie meer dan een week geleden heeft gekregen. Zij heeft niet de indruk dat zij van de injecties anders is gaan functioneren. Klaagster zegt dat zij in 2018 via de GGZ ook een depot Haldol heeft gehad.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij nooit schulden heeft gemaakt. Zij heeft wel haar spaargeld gebruikt, maar is nooit in problemen geweest over schulden. Van financieel onverantwoorde uitgaven leidend tot een dreigende uithuiszetting is volgens klaagster geen sprake of sprake geweest.

Gevraagd aan klaagster hoe het in de thuissituatie met haar ging antwoordt zij dat zij geen medicatie had en dat zij ook nooit eerder medicijnen of een behandeling heeft gehad.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft mw. L., na toestemming van klaagster, een toelichting gegeven. Deze wordt hieronder samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat klaagster op 26 augustus 2022 vanuit de HIC op de afdeling is opgenomen met als doel om op een open afdeling te stabiliseren en een

terugkeer naar huis op te bouwen. De beide dochters van klaagster staan achter de opname en de toediening van medicatie en zijn bij alles nauw betrokken. Zij voelen zich onveilig in de woning, door het wantrouwen van klaagster. Aangeklaagde zegt dat klaagster al heel lang bekend is met een psychische stoornis. Er is sprake van grootheidswanen met in vorige episodes overlast door provocerend gedrag.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat er in het verleden sprake is geweest van een dreigende uithuiszetting wegens wanbetaling.

Gevraagd naar de medicatie antwoordt aangeklaagde dat zij de dosering Haldol aan het opbouwen is, omdat de verlofmomenten niet goed lopen. Zij wil de dosering ophogen voor betere stabilisatie en voor betere verlofmomenten naar huis. Op de vraag of Haldol al een verbetering laat zien antwoordt aangeklaagde dat het nog te kort dag is om dit vast te stellen, maar dat haar dochters klaagster gisteren minder onrustig vonden. Er is nog wel sprake van achterdocht en een koopdwang.

Gevraagd of behandeling op vrijwillige basis mogelijk is antwoordt aangeklaagde dat klaagster op dit moment geen ziekte-inzicht heeft en dat er geen motivatie is om medicatie te nemen. Klaagster is volgens aangeklaagde goed in samenwerking om te laten zien dat zij niet psychotisch is, maar niet als het gaat over medicatie. Op de afdeling gaat het best goed en klaagster kan na overleg met aangeklaagde mogelijk een nachtje naar huis. Op de vraag naar het perspectief antwoordt aangeklaagde dat klaagster onder een zorgmachtiging met een depot Haldol en gesteund door ambulante hulp naar huis zal kunnen gaan.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de inhoud van de klachtmelding, de beschikking van de rechtbank, de beslissingsbrief van 13 september 2022 en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen. Hierbij merkt de commissie vooraf op dat zij geen inzage in het dossier heeft gekregen en dat de essentiële informatie, met toestemming van klaagster, alleen is gegeven in de hoorzitting.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank op 13 juli 2022 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvzggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden

van de Wvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrief van 13 september 2022 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 13 september 2022 blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klaagster heeft hier tegenover gesteld dat bij haar geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat er geen sprake is van een psychotisch toestandsbeeld met wanen en rigide denkpatronen. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een psychische stoornis zoals bedoeld in de Wvggz.

De commissie stelt vast dat de rechtbank op 13 juli 2022 een zorgmachtiging heeft verleend en dat de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging is gekomen dat er bij klaagster sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvggz.

Verder stelt de commissie vast dat klaagster bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een zorgmachtiging niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klaagster ter zitting geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twijfelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klaagster sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. art.7:1 Wvggz.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 13 september 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Zij heeft op 13 september 2022 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op 13 september 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissing gegeven en haar op 13 september 2022 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder de opname en effectieve medicatie in de vorm van een depot Haldol, een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvggz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel, voornamelijk gelegen in het bestaan van of het aanzienlijk risico op ernstige psychische schade, ernstige financiële schade en maatschappelijke teloorgang. Er is bij klaagster sprake van een uitgebreid waansysteem. Met de opname wordt voorkomen dat er een

maatschappelijke teloorgang zal plaatsvinden en kan er voor een veilige omgeving worden gezorgd en veiligheid gewaarborgd. Met medicatie wordt de stoornis behandeld met als doel herstel en stabilisatie waardoor klaagster weer autonomie herwint. Klaagster heeft geen ziekte-inzicht en is niet in staat tot een redelijke waardering van belangen ter zake van psychiatrische behandeling.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot verplichte zorg (de opname en het toedienen van medicatie in de vorm van een depot Haldol) voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart klachten voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1: ongegrond

Klachtonderdeel 2: ongegrond

Deze beslissing is genomen door:

Dhr. mr. H.J. Deuring, voorzitter,
Dhr. drs. T.M. Lenz, psychiater,
Mw. M.M. van Wiggen, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.